

РЕЦЕНЗИЯ

ОТНОСНО: Конкурс за получаване на академична длъжност „професор” по научна специалност 04.01.14 „Растениевъдство”, обявен в ДВ. бр. 94/04.12.2015 г. с кандидат **Иван Христов Янчев** от Аграрен университет – Пловдив.

Рецензент: проф. д-р Радка Велева Иванова, Аграрен университет-Пловдив, област на висше образование б. „Аграрни науки и ветеринарна медицина”; професионално направление б.1 „Растениевъдство”; научна специалност „Растениевъдство” - шифър 04.01.14 назначена за член на научното жури съгласно заповед № РД – 16-322/ 22.03.2016 г. на Ректора на Аграрен университет, и избрана за председател на научното жури.

В конкурса за заемане на академична длъжност „професор” обявен за нуждите на катедра „Растениевъдство” на Агрономическия факултет при Аграрен университет - Пловдив участва само един кандидат - доц. д-р Иван Христов Янчев.

Документацията по конкурса е изготвена съгласно изискванията на ЗРАСРБ и правилника за прилагане на закона за Развитие на академичния състав в АУ - Пловдив.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата

Иван Христов Янчев е роден на 14.05.1959 г. в гр. Елхово, обл. Ямболска. През 1985 г. завършва висше образование във ВСИ – Пловдив (сега Аграрен университет) и придобива квалификация „Магистър” – инженер-агроном по специалността „Полевъдство”. През 1986 г. е избран за редовен асистент в катедра „Растениевъдство” при АУ – Пловдив. През 1997 г. защитава докторска дисертация за присъждане на научно – образователна степен доктор по „Растениевъдство” с шифър 04.01.14 на тема „Влияние на някои агротехнически фактори върху добива и качеството на зимна мека пшеница”.

От 1986 г. до 2002 г. преминава през академичните длъжности: асистент (1986); старши асистент (1989) и главен асистент (1992), а от 2002 г., когато е избран за доцент до настоящият момент е преподавател по „Растениевъдство” в катедрата.

В ОКС „Бакалавър” доц. Янчев извежда лекции, упражнения и практики по дисциплината „Растениевъдство”, с редовните студенти от специалностите „Растителна защита”, „Тропично земеделие”, „Биологично земеделие” и „Зооинженерство” задочно обучение, а в магистърските курсове по „Растениевъдна продукция”, „Растителна защита”, „Управление

на системи за производство на безопасни храни“, „Производство на посевен и посадъчен материал от полски култури“, „Производство на посевен и посадъчен материал от етерично маслени култури“ .

Доц. д-р Янчев заема редица административни длъжности. От 2004 до 2012 г. е ръководител на катедра "Растениевъдство". Член е на Факултетния съвет към факултета по Агрономство.

През тези години доц. Янчев непрекъснато се развива като преподавател и изследовател и натрупва, както теоретични, така и практически знания и опит. Той повишава и усъвършенства квалификацията си, чрез участие в различни курсове, специализации (в Холандия, Израел, Гърция), национални и международни форуми. Участва като експерт при консултиране на земеделски производители от различни фирми.

2. Общо описание на представените материали

В конкурса за „Професор“ доц. Янчев участва с общо 103 броя научни труда, които са групирани по следния начин:

- ✓ Трудове, с които е придобита образователната и научна степен "кандидат на науките" - 3 броя, които не подлежат на разглеждане
- ✓ Трудове, с които е придобито званието "доцент" 40 броя, които не подлежат на разглеждане
- ✓ Трудове, с които участва в настоящия конкурс – 65 броя.

- В списания с импакт фактор - 7 броя публикации, като едната от тях е публикувана в трудове извън номенклатурната специалност - общ коефициент IF - 4.613

- В рецензирани и реферирани списания- 34 броя, като 4 от тях са под печат

- В научни трудове, сборници от конференции - 15 броя.
- Научно-популярни статии - 4 броя.

➤ Учебници - 2 броя.

➤ Учебни ръководства - 3 броя.

От представените 60 броя научни труда (без учебниците и ръководствата) в списания с импакт фактор са публикувани 6 статии, по номенклатурната специалност, с общ коефициент 4.613.

Анализът относно мястото и личното участие на кандидата в представените 60 броя научни труда показват, че 26 броя са на латиница, а 34 броя на български език. Участието на кандидата в посочените научни трудове е като следва: 21 - първи автор; 17 - втори автор; 22 - трети и следващ автор.

Представените за рецензиране трудове не повтарят тези за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и тези за академична длъжност доцент, като превишават значително изискваната за

заемане на академична длъжност „професор”.

След направената рекапитоляция приемам за рецензиране 55 научни труда, 2 учебника и 3 учебни ръководства, или общо 60 материала.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата.

Демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.).

По-голямата част от изследванията на доц. Янчев са свързани с изпитване на различни звена от технологията на отглеждане на мека и твърда пшеница, както и определяне на качеството на продукцията получена от тези култури (7 броя публикации). В друга част от научните изследвания са търсени начини за разрешаването на проблеми свързани с растежа, развитието, продуктивността и качеството и при други полски култури, като тритикале /за зърно и зелен фураж/ (8 броя публикации), соя, царевица, картофи, лавандула, бял риган (9 броя публикации). Освен в самостоятелни посеви, кандидатът изпитва възможностите за отглеждане на зърнено-житните култури в смесени посеви, както и лентови посеви на пшеница със слънчоглед. Друго основно направление в научната работа на кандидата са лечебно ароматните и вкусови растения, като по-голямата част от разработките са свързани с културите босилек (9 броя публикации) и кориандър (4 броя публикации).

За професионалното израстване и изграждане на доц. Янчев, като изследовател допринася и участието му в разработването му на 13 проекта; 1 национален, 5 вътрешни и 7 външни договори с различни фирми. От които на 7 е ръководител, а в останалите – участник, което покрива изискванията на АУ – Пловдив относно наукометричните критерии за заемане на академична длъжност „професор”.

За решаването на редица национални проблеми на селското стопанство доц. Янчев е участвал в 3 експертни комисии към министерството на земеделието.

Той е добре познат и в средите на производителите на ЛАВР в България. Поканите за участие като лектор в редица семинари свързани с отглеждането и проблемите с тези култури показват, че той е признат за един от специалистите в тази област у нас.

Доц. Янчев участва и като консултант експерт към различни застрахователни дружества, при решаване на спорове в съда и други консултантски услуги.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята му за обучението на млади научни кадри.

Доц. Янчев има 30 годишен преподавателски опит в работата си със студенти, магистри и докторанти.

Според приложеното удостоверение от АУ – Пловдив /Изх. № 9/ 08.02.2016 г./ учебната натовареност на доц. Янчев за периода 2010 - 2015 г. е 3672 часа в упражнения, което съответства на 734 часа за учебна година, два пъти повече от изисквания се минимум от 360 часа. В тази справка не са представени часовете от изведените с обучаващите се в ОНС – „Доктор”. През този период доц. Янчев извежда лекции, упражнения и практики по дисциплинага „Растениевъдство” с редовните и задочни студенти в ОКС „Бакалавър” и ОКС ” Магистър”.

В документацията по конкурса освен разработените 7 бакалавърски и 4 магистърски програми по които се извежда учебен процес доц. Янчев е разработил и още много други програми за задължителни и избираеми дисциплини в различни специалности, както за бакалавърските /9 броя /, така и за магистърските курсове /4 броя /.

По програма Еразъм доц. Янчев е разработил програма на английски език „ PLANT-GROWING OF TROPICAL AND SUBTROPICAL FARMING „ /second part - technical crops/

Доц. Янчев е ръководител на трима успешно защитили докторанти, двамата от които са се реализирали като асистенти в Аграрния университет (приложение №16).

Под негово ръководство, след хабилитирането му успешно са защитили 36 дипломанти, 15 - бакалаври и 21 магистри (приложение № 20,21).

За улесняване на учебната работа на студентите, като съавтор доц. Янчев е участвал в написването на 2 учебника и 3 учебни ръководства по ”Растениевъдство”.

Представените по конкурса материали относно педагогическата работа на доц. Янчев, доказват неговата сериозна дейност през годините. Затова той е уважаван от студентите и от колегите си преподавател със значителни приноси в обучението на аграрната наука.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.

Значителна част от научните статии на доц. Янчев са публикувани в рецензирани и реферирани научни списания, а 7 от тях са в списания с IF: Bulgarian Journal of Agricultural Science, IF 0.136 – 2 броя; Journal of Environmental Protection and Ecology, IF 0.838 – 4 броя; Scientia Agriculturae PSCI, IF 0.989- 1 броя.

Съгласно представения списък, бщият брой цитирания е 57 броя, от които 46 броя са от български автори , а 11 са в чуждестранни списания, което покрива изискванията на АУ – Пловдив относно наукометричните критерии за заемане на академична длъжност „професор”.

Положителна страна в научно-изследователската дейност на доц.

Янчев е и популяризиран на получените резултати, чрез участието му в наши и международни научни форуми. В продължение на 14 години /2002 до 2016 г./ доц. Янчев е участвал в 26 форума, от които 10 броя /3-доклада и 7 постера/ международни и 16 броя национални /7 доклада и 9 постера/.

За последните пет години кандидатът е представил 27 реферирани статии в различни бази данни, Scopus, CAB Abstracts и др.

Членува в международни и български научни организации: Съюза на учените в България, Научно - технически съюзи - Пловдив, Балканска Асоциация по Екология / БЕНА/.

Всичко това е потвърждение за неговото признание сред академичните среди на Аграрния Университет и показва значимостта на експерименталната му работа за развитието на българското земеделие и за учените от различни краища на света.

6. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научно- изследователската работа.

Приносите в справката на доц Янчев са обобщени в 11 групи, от които 4 броя са с оригинален характер и 7 броя с научно-приложен характер.

Представените приноси на кандидата, които аз приемам безрезервно, групирам по следния начин:

1. Оригинални приноси

- За първи път е изпитано смесено /лентово/ отглеждане на различни сортове и кандидат сортове пшеница и слънчоглед при различни норми на азотно хранене, като се създава методика за тяхното отглеждане на пострънно място в рамките на 3-4 години (5,7,18,2 р.с.).
- Установена е нова методика за хидрофобизация на царевични зърна и е представена функция, като възможност за постигане на различна дебелината от пенополистиролното покритие на зърнена маса (32 р.с.).
- Установена е методика за производство на картофи, чрез използването на хибридни картофени семена (TPS- Typical Potato Seeds), разсадопроизводство и на основното поле (3 н.т.).
- За първи път са установени качествени различия между етеричните масла на два сорта босилек, на базата на световните газхроматографски тестери (4 IF, 8, 31 р.сп.).

2. Научни приноси

- Чрез индивидуален отбор са възстановени и почистени генотипите характеризиращи старите български сортове босилек (сорт Тракия и сорт Юбилеен) (27,13 р.сп.).

- Направено е описание на етерично-маслените влагалища при лавандулата и научен анализ на ребрата на лавандуловата чашка (с 13 ребра), степента на овласяването им, което се свързва с времето на транспортиране и загубите на масло до варенето (2 н.тр).

3. Приложни приноси

- Установени са продуктивните възможности и по-важните качествени показатели на голям брой наши и чужди сортове обикновена и твърда пшеница от леждани в различни райони на страната. (1, 8,4,10 р. сп.; 4,8,12 н.тр.).
- Установена е подробна климатична характеристика на агроекологичните райони Добрич и Пловдив. Изпитваните сортове показват много добра екологична пластичност и при условията на агроекологичен район Пловдив запазват висока продуктивност и много добри качествени показатели. (3) IF.
- Установено е значението на фосфора и е проучена необходимостта от него през вегетативната и репродуктивната фаза. (17 р.сп).
- Установена е сортовата реакция към стойностите на азотното торене при обикновената пшеница. Сортовете Садово 772 и Гея 1 са потизивчиви от сортовете Садово 1 и Пловдив. При азотно хранене на обикновенната пшеница с 80, 160 и 240 kg/ha и при средна запасеност с фосфор 15 mg/100 g почва, най-висока продуктивност е отчетена при азотна тороза норма 160 kg/ha. Различното торене води до незначителни разлики в масата на зърното, а хектолитровата маса не се влияе от торенето. Използване на торови норми над 160 kg/ha често е неоправдано (1 н.т, 18 р.сп).
- Установена е реакцията на сортовете обикновена пшеница, след предшественици слънчоглед, соя и люцерна (11 р.сп).
- Установена е степента на влияние на нарушения поливен режим при царевицата и соята. (21,24 р.сп; 14н.тр., 15 н.тр.).
- Изпитвани са различни сортове тритикале, като е проследена реакцията им към различни азотни торови норми и растежни регулатори върху производителността и качеството им, както за зърно, така и за зелен фураж (1 IF, 11,14,15,22,23,29 р.сп).
- Проучено е влиянието на различни гъстоти и норми на азотно торене върху биологичните и стопански качества на три сорта **босилек**: Местен класовиден, Тракия щитовиден и Юбилеен класовиден. (19 р.сп).
- Проучен е ефектът от листното третиране с биостимулатора „Имуноцитифит“ и листния тор „Хортигроу“ и е установено, че третирането с „Хортигроу“ повишава добивите на свежа и суха маса и размера на формираната листна площ (13 р.сп.), но оказва

негативно влияние върху съдържанието на етерично масло. (4 IF), докато третирането с „Имуноцитифит“ влияе върху растежа и развитието на растенията, като повишава добивите на свежа и суха маса спрямо контролата.

- Установено е влиянието на предшественика, сеитбената норма, сроковете на сеитба, азотното торене върху компонентите на добива от **кориандър** отглеждан в условията на Югоизточна България. Като най-подходящ предшественик за кориандъра се препоръчва житно стърнище. Най-добра се оказва сеитбената норма от 300 к.с./м² при сорт Американски висок (2 IF). Най-висок добив от 2142 kg/ha при сорт Сандра е получен при сеитба - октомври – ноември. Най-високи стойности върху структурните елементи на добива и добива на плодове (2492 kg/ha) при сорт Марокана са получени при азотна норма 120 kg/ha и сеитбена норма 250 к.с./м². (28 р.сп.).

7. Лични впечатления и становище на рецензента

Познавам доц. Янчев от постъпването му в катедрата. Той е много трудолюбив, коректен, добър и отзивчив колега. Като преподавател е уважаван от колегите и студентите, а като изследовател е признат специалист в производството.

8. Заключение

Въз основа на направения анализ за педагогическата, научната и научно-приложната дейност на доц. д-р Иван Христов Янчев считам, че той е един изграден и изявен специалист в областта на Растениевъдството. Някои от показателите надхвърлят изискванията на наукометричните критерии на Аграрния университет, Пловдив, поради което считам, че отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната му дейност и да предложа на членовете на Научното жури да гласуват положително, а Факултетният съвет на факултета по Агрономство при Аграрен Университет – Пловдив да избере доцент **д-р Иван Христов Янчев** за „Професор“ по научната специалност **04.01.14 „Растениевъдство“** при катедра Растениевъдство.

20.04.2016 г.
Гр.Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:
/Проф. д-р Радка Иванова/